

Melnais buļļgalvas sams

Ameiurus melas (Rafinesque 1820)

Buļļgalvas samu dzimta Ictaluridae

Sugas apraksts:

Ictaluridae dzimtas zivju atšķirīgās pazīmes ir 4 taustekļu ("ūsu") pāri, ķermenis bez zvīnām un taukspura. Melnā buļļgalvas sama ķermenis ir masīvs, priekšpusē gandrīz noapaļots, aiz muguras spuras ķermenis no sāniem ir sa-spiests. Galva plata, pāra nāsis abās pusēs, pie tām ir pa tausteklim. Otrais taustekļu pāris atrodas pie augšžokļa, bet trešais un ceturtais – pie apakšžokļa. Sānu līnija ir skaidri redzama visā garumā, gandrīz taisna, iet pa ķermeņa vidu. Astes spura nedaudz ieliekta. Muguras un krūšu spuru pirmie stari ir asi, dzeloņaini. Biežāk sastopamais krāsojums ir tumši zaļgani vai dzeltenīgi brūns, tas atkarīgs no vides. Mugura un sāni ir viendabīgi dzeltenīgi brūni, tumši olīvkrāsas vai melni. Vēders ir dzeltenīgs vai balts. Spuras un taustekļi ir ar melnu pigmentāciju. Ķermeņa garums līdz 60 cm (1., 2. attēls).

Līdzīgas sugas:

Līdzīgas sugas ir brūnais buļļgalvas sams *A.nebulosus* un dzeltenais buļļgalvas sams *A.natalis*. Šīs sugas nav sastopamas Latvijā, bet ir introducētas Eiropā. Attāli līdzīgs ir Latvijā sastopamais sams *Silurus glanis* (3. attēls). Atšķirībā no buļļgalvas sama tam uz muguras ir tikai viena spura, 6 taustekļi un ļoti gara anālā spura, bet nav taukspuras.

Dzīvotne:

Apdzīvo stāvošus ūdeņus un lēni tekošas upes, kā arī mākslīgās ūdenstilpes. Limnofilā suga, uzturas vietās ar mīkstu gultnes substrātu, 1–3 m dziļumā. Var apdzīvot piesārņotus un duļķainus ūdeņus ar augstu T >30° C un zemu O₂ saturu <2 mg/l.

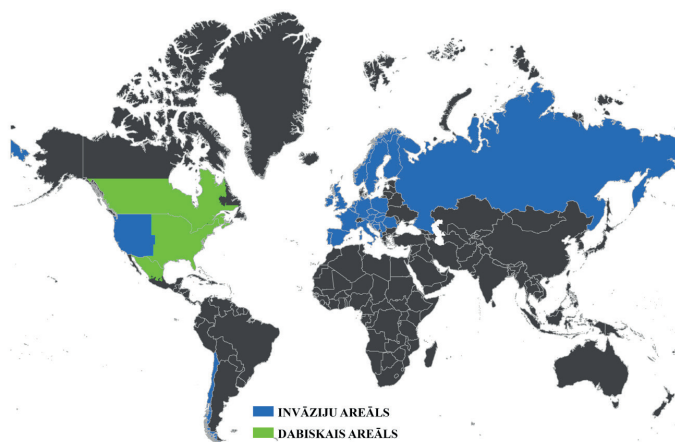
1. attēls. Melnā buļļgalvas sama (*Ameiurus melas*) mazulis.

[HTTPS://WWW.INATURALIST.ORG/OBSERVATIONS/146156070](https://www.inaturalist.org/observations/146156070)
LICENSING: ATTRIBUTION-SHAREADAPT 4.0 INTERNATIONAL
(CC BY 4.0)

3. attēls. Latvijā sastopamais sams *Silurus glanis*.

[HTTPS://WWW.INATURALIST.ORG/OBSERVATIONS/131572399](https://www.inaturalist.org/observations/131572399)
LICENSING: ATTRIBUTION-SHAREADAPT 4.0 INTERNATIONAL
(CC BY-NC 4.0)

4. attēls.
Melnā
buļļgalvas
sama
(*Ameiurus
melas*)
izplatība.

2. attēls. Melnais bulļgalvas sams (*Ameiurus melas*), pieaudzis īpatnis.

[HTTPS://WWW.INATURALIST.ORG/
PHOTOS/75086493?SIZE=ORIGINAL](https://www.inaturalist.org/photos/75086493?size=original)
LICENSING: ATTRIBUTION-SHAREADAPT 4.0 INTERNATIONAL
(CC BY 4.0)

Izplatība:

Dabiskais areāls – ASV austrumu un centrālā daļa, Kanādas dienviddaļa un Meksikas ziemeļdaļa. Sastopama Lielo ezeru, Hudzonas līča un Misisipi upes baseinos, Meksikas līča upju baseinos. Suga introducēta Dienvidamerikā (Čīlē) un Eiropā: Austrijā, Beļģijā, Čehijā, Francijā, Horvātijā, Itālijā, Krievijas Federācijā, Lielbritānijā, Norvēģijā, Polijā, Portugālē, Rumānijā, Slovēnijā, Spānijā, Nīderlandē, Slovākijā, Somijā, Ungārijā, Zviedrijā. Suga introducēta, iespējams, ir izveidojušās populācijas Albānijā, Īrijā, Vācijā. Introdūcēta, bet populācijas nav izveidojušās Dānijā (4. attēls).

Sugas izplatīšanās veidi:

Sākot ar 19. gs. beigām ārpus ASV suga tika izplatīta sankcionētai ielaišanai dabiskos ūdeņos un dīķos kā makšķerēšanas, zvejas un zivkopības objekts. Sekundāri melnais bulļgalvas sams izplatīts nesankcionēti. Izplatās arī dabiskā ceļā upju tīklā.

Izplatība Latvijā:

Suga Latvijā nav sastopama.

Sugas izplatīšanās veidi iekšzemē:

Sugas ieviešanās iespēja boreālajā ekoreģionā tiek vērtēta kā maza. Tomēr, ņemot vērā klimata pārmaiņas, tas nav neiespējami. Sekundāri varētu izplatīties gan ar cilvēka līdzdalību, gan dabiskā ceļā, migrējot upju tīklā no kaimiņvalstīm.

Brūnais buļļgalvas sams

Ameiurus nebulosus (Lesueur 1819)

Buļļgalvas samu dzimta Ictaluridae

Sugas apraksts:

Ictaluridae dzimtas zivju atšķirīgās pazīmes ir: 4 taustekļu (ūsu) pāri, ķermenis bez zvīnām un taukspura. Brūnā buļļgalvas sama ķermenis ir masīvs, šķērsgrīzumā aptuveni ovāls, bez zvīnām. Galva plata, pāra nāsis abās pusēs, pie tām ir pa tausteklim. Otrais taustekļu pāris atrodas pie augšžokļa, bet trešais un ceturtais – pie apakšžokļa. Apakšžoklis ir nedaudz garāks par augšžokli. Aste noapaļota, kvadrātveida vai nedaudz ieliekta. Muguras spuras pirmais stars ir ass. Krūšu spuru pirmais stars ar dzelkšņiem. Parasti tie ir raibi, dažkārt vienkrāsaini. Ķermenis no dzeltenīgi brūna līdz tumši pelēkam ar tumši brūniem plankumiem un krēmkrāsas vēderu. Visi taustekļi parasti ir tumši brūni vai melni, izņemot apakšžokļa taustekļus, kas var būt gaiši. Ķermeņa garums 25–30 cm, maksimāli 50 cm (1., 2. attēls).

Līdzīgas sugas:

Dzeltenais buļļgalvas sams (*Ameiurus natalis*) un melnais buļļgalvas sams (*Ameiurus melas*) ir sugas, kas nav sastopamas Latvijā, bet ir introducētas Eiropā. Dzeltenā buļļgalvas sama krūšu spuru pirmais stars ir gluds, melnajam un brūnajam buļļgalvas samam tie ir ar dzelkšņiem. Dzeltenā buļļgalvas sama apakšžoklis ir garāks par augšžokli. No Latvijas zivju faunā sastopamajām sugām attāla līdzība dzeltenajam buļļgalvas samam ir ar samu *Silurus glanis* (salīdzinājumu skatīt *Ameiurus melas* aprakstā).

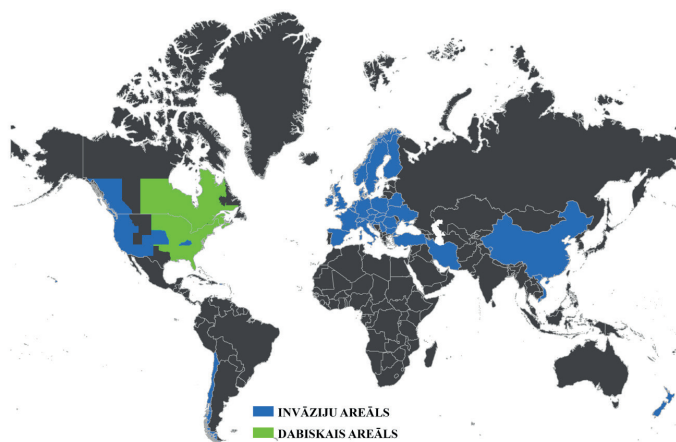
Dzīvotne:

Apdzīvo dažādus biotopus, tostarp ezerus, dīķus, mazas un lielas lēni tekošas upes, attekas un grāvjus. Sastopams

2. attēls. Brūnais buļļgalvas sams, mazulis. Labi redzamas ķermeņa uzbūves īpatnības – spuras, taustekļi (ūsas).

[HTTPS://WWW.INATURALIST.ORG/PHOTOS/178617413?SIZE=ORIGINAL](https://www.inaturalist.org/photos/178617413?size=original)
LICENSING: ATTRIBUTION-SHAREALIKE 2.5 GENERIC
(CC BY-SA 4.0)

3. attēls. Brūnā buļļgalvas sama (*Ameiurus nebulosus*) izplatība.

1. attēls. Brūnais buļļgalvas sams (*Ameiurus nebulosus*).

[HTTPS://WWW.INATURALIST.ORG/OBSERVATIONS/85142850](https://www.inaturalist.org/observations/85142850)
LICENSING: ATTRIBUTION-SHAREADAPT 4.0 INTERNATIONAL
(CC BY-NC 4.0)

seklās vietās ar bagātīgu veģetāciju un mīkstu gultni. Iztur zemu O₂ koncentrāciju, T >31° C un piesārņojumu.

Izplatība:

Dabiskais areāls ietver Atlantijas okeāna un Meksikas līča upju baseinus no Jaunskotijas līdz Alabamai, kā arī Lielo ezeru, Hudzonas līča un Misisipi baseinus. Introducēta Eiropā, kopumā 18 valstīs, Āzijā (Ķīnā, Irānā un Turcijā), Jaunzēlandē un Dienvidamerikā (Čīlē) (3. attēls).

Sugas izplatīšanās veidi:

Ārpus dabiskā sastopamības areāla suga tika izplatīta sākot ar 19. gs. beigām sankcionētai ielaišanai dabiskos ūdeņos un dīķos kā makšķerēšanas, zvejas un zivkopības objekts. Sekundāri ir izplatīta nesankcionēti. Izplatās arī dabiskā ceļā upju tīklā.

Izplatība Latvijā:

Suga Latvijā nav sastopama.

Sugas izplatīšanās veidi iekšzemē:

Sugas ieviešanās iespēja boreālajā ekoreģionā tiek vērtēta kā maza. Tomēr, ņemot vērā klimata pārmaiņas, tas nav neiespējami. Sekundāri varētu izplatīties gan ar cilvēka līdzdalību, gan dabiskā ceļā, migrējot upju tīklā.

Ziemeļu čūskgalve *Channa argus* (Cantor 1842)

Čūskgalvju dzimta Channidae

Sugas apraksts:

Ziemeļu čūskgalvēm ir garš, torpēdveida ķermenis, kas virzienā uz asti sašaurinās. Ir zvīņas. Maza saplacināta galva ar lielu muti, asiem zobiem un izvirzītu apakšžokli. Acis novietotas galvas priekšpusē. Muguras un anālā spura garas, tās aptver gandrīz pusi no ķermeņa – vēdera un aizmugurējās daļas. Vēdera spuras mazas, tās atrodas tieši aiz krūšu spurām. Krūšu spuras sniedzas pāri vēdera spuru pamatnei. Brūns ķermeņa krāsojums ar tumšākiem neregulāriem plankumiem uz sāniem. Pieaugušas ziemeļu čūskgalves garums ir 44 līdz 72 cm, ziņots par īpatņiem, kas sasnieguši 1,5 m garumu un 8 kg svaru (1., 2. attēls).

Līdzīgas sugas:

Latvijas ihtiofaunā nav sastopamas sugas, kas līdzīgas ziemeļu čūskgalvei.

Dzīvotne:

Suga – ģenerālists (spēj pielāgoties dažādiem dzīves apstākļiem) apdzīvo stāvošus un lēni tekošus ūdeņus ar bagātīgu veģetāciju un mīkstu gultnes substrātu – upes, ezerus, mākslīgās ūdenstilpes. Spēj piemēroties plašam temperatūras diapazonam no 0 līdz 30° C. Spēj elpot atmosfēras gaisu un ilglaicīgi izdzīvot ārpus ūdens, kā arī ziemot zem ledu.

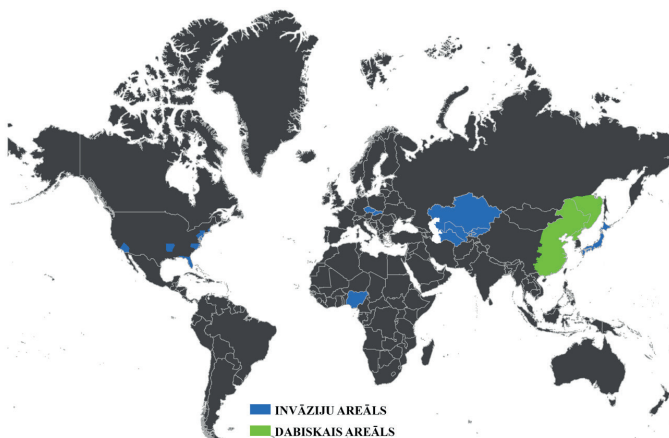
Izplatība:

Dabiskais areāls – Krievijas Federācijas dienvidaustrumi – Amūras upes baseins, Mandžūrija, Tunguska pie

2. attēls. Ziemeļu čūskgalve, redzams tipiskais ķermeņa krāsojums.

[HTTPS://WWW.INATURALIST.ORG/OBSERVATIONS/150624127](https://www.inaturalist.org/observations/150624127)
LICENSING: ATTRIBUTION-SHAREADAPT 4.0 (CC BY-NC 4.0)

3. attēls. Ziemeļu čūskgalves (*Channa argus*) izplatība.

1. attēls. Ziemeļu čūskgalve (*Channa argus*).

[HTTPS://WWW.INATURALIST.ORG/OBSERVATIONS/51214075](https://www.inaturalist.org/observations/51214075)
LICENSING: ATTRIBUTION-SHAREADAPT 4.0 (CC BY-NC 4.0)

Habarovskas, Hanka ezers, Koreja un Ķīna – Jandzi upes baseins, Juņnaņas province un Guandunas province. Pašlaik suga izplatīta un sastopama Āzijā, Āfrikā, Eiropā (Čehija, Vācija, Krievija, Slovākija, Ukraina) un Ziemeļamerikā (3. attēls).

Sugas izplatīšanās veidi:

Sākotnēji tika izplatīta audzēšanai akvakultūrā, turēšanai akvārijos un baseinos. Sekundāri tiek izplatīta nesankcionēti. Var izplatīties arī dabiskā ceļā upju tīklā.

Izplatība Latvijā:

Suga Latvijā nav sastopama.

Sugas izplatīšanās veidi iekšzemē:

Potenciāli šīs sugas zivis var tikt turētas akvārijos un no tiem nonākt brīvā vidē. Pēc populācijas izveidošanās var tikt izplatīta gan ar cilvēka palīdzību, gan izplatīties dabiskā ceļā.

Sarkanvēdera saulzivis

Lepomis auritus (Linnaeus 1758)

Saulzivju dzimta Centrarchidae

Sugas apraksts:

Augsts, no sāniem saspriests ķermenis. Tā augstums parasti 2–2,5 reizes lielāks nekā garums. Ir divas savienotas muguras spuras: pirmajai ir dzelkšņi, bet otrajai – mīksti stari. Krūšu spuras ir augstu sānos, īsas un noapaļotas. Astes spura ir šķelta. Pie žaunu vāka tievs un garš operkulārais atloks (izaugums vai daiva ("auss") pie žaunu vāka), kas nav platāks par aci. Mugura tumši brūna vai olīvkrāsas, sāni gaišāki, vēders dzeltens (mātītēm) vai sarkanīgs (tēviņiem). Abu dzimumu īpašībām sānos ir līdz 12 vāji redzamām svītrām. Salīdzinoši maza zivs, tās vidējais garums ir ap 11 cm, bet lielākais reģistrētais eksemplārs – 30 cm un 0,8 kg (1., 2. attēls).

Līdzīgas sugas:

Saulzivju ģints sugas *Lepomis macrochirus* un *Lepomis marginatus*, kas nav sastopamas Latvijā.

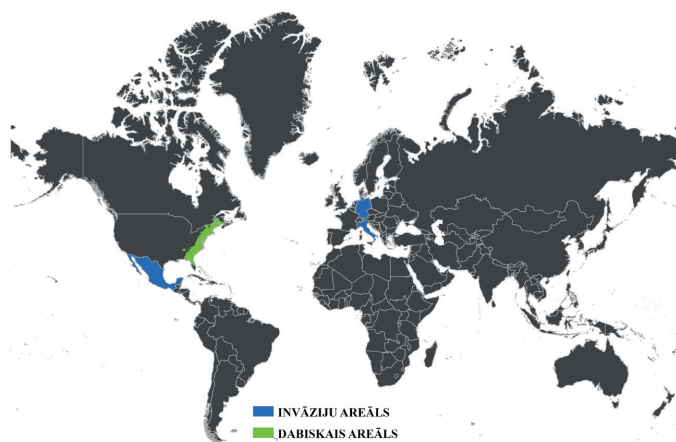
Dzīvotne:

Suga uzturas lēni tekošās mazās un vidējās upēs – vietās ar akmeņainu vai smilšainu gultni un slēptuvēm (krituši koki, celmi, laukakmeņi). Izvairās no aizaugušām vietām ar stāvošu ūdeni.

2. attēls. Sarkanvēdera saulzivis (*Lepomis auritus*), redzamas sugai raksturīgās pazīmes – operkulārais izaugums, spuras, vēdera krāsojums tēviņiem.

[HTTPS://WWW.INATURALIST.ORG/OBSERVATIONS/122608380](https://www.inaturalist.org/observations/122608380)
ATTRIBUTION-NONCOMMERCIAL 4.0 INTERNATIONAL (CC BY-NC 4.0)

3. attēls.
Sarkanvēdera saulzivis (*Lepomis auritus*) izplatība.

1. attēls. Sarkanvēdera saulzivis (*Lepomis auritus*).

[HTTPS://WWW.INATURALIST.ORG/OBSERVATIONS/154277812](https://www.inaturalist.org/observations/154277812)
LICENSING: ATTRIBUTION-NONCOMMERCIAL 4.0
INTERNATIONAL (CC BY-NC 4.0)

Izplatība:

Sugas dabiskais izplatības apgabals ir ASV un Kanāda, Atlantijas okeāna baseina upes. Tā ir introducēta Meksikā un Puertoriko, Eiropā (3. attēls). Suga introducēta Itālijā un Vācijā, taču nav dokumentētu pierādījumu par populāciju izveidošanos.

Sugas izplatīšanās veidi:

Galvenie saulzivju *Lepomis spp.* introdukcijas avoti ir dekoratīvo zivju tirdzniecība, rekreācijas zveja un dzīvu zivju imports akvakultūrā. Suga tiek izplatīta nesankcionēti.

Izplatība Latvijā:

Suga Latvijā pašlaik nav sastopama. Lai arī minēts, ka Vācijā un Itālijā suga ir tikusi introducēta, nav dokumentētu pierādījumu par populāciju izveidošanos. Acīmredzot, pat ievadot sugu Latvijā, tās ieviešanās pašlaik ir maz iespējama. Izņēmums varētu būt termāli piesārņoti ūdeņi.

Sugas izplatīšanās veidi iekšzemē:

Suga var izplatīties dabiskā ceļā upju tīklā, tikt izplatīta cilvēka darbības rezultātā.

Saulzivis *Lepomis gibbosus* (Linnaeus 1758)

Saulzivju dzimta Centrarchidae

Sugas apraksts:

Diskveidīgs, no sāniem saspriests ķermenis ar ovālu siluetu. Ir divas savienotas muguras spuras. Astes spura ir šķelta. Tāpat kā citām šīs dzimtas sugām muguras un anālajās spurās ir asi dzelkšņi. Galvas un ķermeņa augšējā daļa no olīvkrāsas līdz tumši brūnai, apakšējā zeltaina ar viļņveidīgām zili zaļām svītrām, vēdera daļa bronzas un sarkanīgi oranžā krāsā. Galvas sāni ar izteiktām viļņveidīgām zili zaļām svītrām. Operkulārā daiva (izaugums pie žaunu vāka, "auss") ar melnu centru, šauru krāsainu apmali un sarkanu pusmēnessveida plankumu. Ķermeņa garums 18–23 cm, var sasniegt 40 cm (1., 2. attēls).

Līdzīgas sugas:

Saulzivis *Lepomis gibbosus* ir līdzīga saulzivju dzimtas sugai *Lepomis macrochirus*, kas Latvijā nav sastopama.

Dzīvotne:

Savā dabiskajā areālā suga sastopama un vairojas siltos ezeros, dīķos un ūdenskrātuvēs, kā arī mazās upēs. Parasti uzturas seklās vietās ar bagātu veģetāciju krasta tuvumā. Visbiežāk šī suga ir saistīta ar ezeru ekosistēmām.

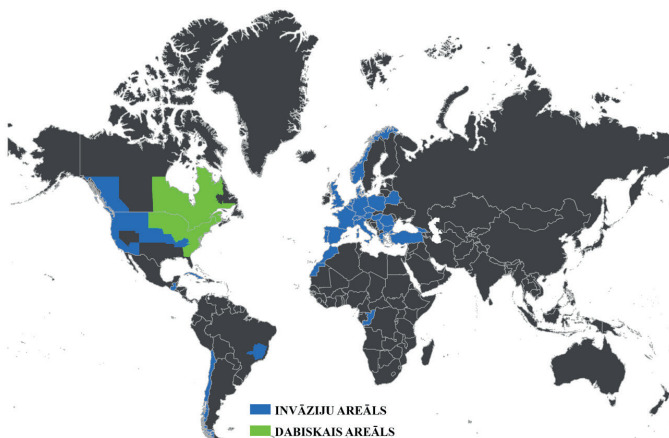
Izplatība:

Dabiskais izplatības areāls ir Atlantijas okeāna upju baseini Ziemeļamerikā no Jaunbrunsvikas līdz Dienvidkarolīnai un Lielajos ezeros, Hudzonas līča upēs un Misisipi upes baseinā. Pašlaik suga sastopama Ziemeļamerikā, Dienvidamerikā, Āfrikā, Āzijā un Eiropā (Austrija, Baltkrie-

2. attēls. Saulzivis (*Lepomis gibbosus*), redzamas sugai tipiskās pazīmes: operkulārā daiva, svītras galvas sānos.

[HTTPS://WWW.INATURALIST.ORG/OBSERVATIONS/81079786](https://www.inaturalist.org/observations/81079786)
ATTRIBUTION-NONCOMMERCIAL 4.0 INTERNATIONAL (CC BY-NC 4.0)

3. attēls. Saulzivis (*Lepomis gibbosus*) izplatība.

1. attēls. Saulzivs (*Lepomis gibbosus*).

[HTTPS://WWW.INATURALIST.ORG/OBSERVATIONS/155625869](https://www.inaturalist.org/observations/155625869)
DERIVATIVES 4.0 INTERNATIONAL (CC BY-NC-ND 4.0)

vija, Beļģija, Bosnija un Hercegovina, Bulgārija, Horvātija, Čehija, Dānija, Francija, Vācija, Grieķija, Ungārija, Itālija, Lielbritānija, Luksemburga, Nīderlande, Norvēģija, Polija, Portugāle, Rumānija, Serbija, Melnkalne, Slovākija, Slovēnija, Spānija, Šveice, Ukraina) (3. attēls).

Sugas izplatšanās veidi:

Saulzivs tiek izplatīta kā dekoratīva suga, ielaista rekreācijas zvejai, kā arī ievesta akvakultūras uzņēmumos. Sekundāri izplatās upju tīklā, turklāt tiek izplatīta nesankcionēti.

Izplatība Latvijā:

Suga Latvijā nav sastopama.

Sugas izplatšanās veidi iekšzemē:

Iespējama sugas nejauša ievēšana, importējot dzīvas zivis. Iespējams, var nonākt Latvijā no kaimiņvalstīm pa upju tīklu.

Zilžaunu saulzivis *Lepomis macrochirus* (Rafinesque 1819)

Saulzivju dzimta Centrarchidae

Sugas apraksts:

Diskveidīgs, no sāniem saspriests ķermenis ar ovālu siluetu un uz augšu izliektu sānu līniju. Ir divas savienotas muguras spuras, priekšējā ar 10 dzeloņiem, aizmugurējā apala, mīksta ar melnu plankumu pie pamatnes. Astes spura izgriezta, noapaļota. Garas un smailas krūšu spuras, anālā spura ar 3 dzeloņiem. Žaunu vāka aizmugurējā daļā melns plankums ("auss"). Ķermenis olīvzaļš, dzeltenīgs vēdera daļā, ar 5–9 vertikālām svītrām (1., 2. attēls). Ķermeņa garums 10–18 cm, sasniedzot 2 kg svaru, var būt 40 cm gara.

Līdzīgas sugas:

L. macrochirus ir līdzīga saulzivju dzimtas sugām *L. humilis* un *L. microlophus*, kas Latvijā nav sastopamas.

Dzīvotne:

Bieži sastopamas ezeros, dīķos, ūdenskrātuvēs, lēni tekošās upēs un to attekās. Tā apdzīvo sekļus, siltus, lēni tekošus ūdeņus ar bagātīgu ūdens veģetāciju. Ziemā un vasaras karstuma periodā uzturas dziļākās vietās.

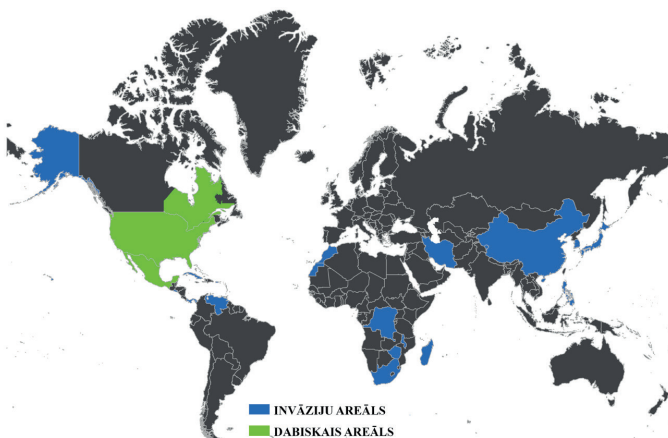
Izplatība:

Dabiskais areāls – ASV un Kanādas lielo ezeru, Sv. Labrenča un Misisipi upes baseinos, no Kvebekas līdz Meksikas līcim un upei Riogrande. Pašlaik sastopama Āfrikā, Āzijā, Dienvidamerikā un Ziemeļamerikā, Atlantijas, Indijas un Klusā okeāna salās (3. attēls).

2. attēls. Zilžaunu saulzivis, redzamas sugai tipiskās pazīmes: "auss", kopā saaugušas muguras spuras, krūšu spuras, anālā spura ar dzeloņiem.

[HTTPS://WWW.INATURALIST.ORG/PHOTOS/194518486](https://www.inaturalist.org/photos/194518486)
LICENSING ATTRIBUTION-NONCOMMERCIAL 4.0
INTERNATIONAL (CC BY-NC 4.0)

3. attēls. Zilžaunu saulzivis (*Lepomis macrochirus*) izplatība.

1. attēls. Zilžaunu saulzivis (*Lepomis macrochirus*).

[HTTPS://WWW.INATURALIST.ORG/OBSERVATIONS/154514621](https://www.inaturalist.org/observations/154514621)
LICENSING: ATTRIBUTION-NONCOMMERCIAL 4.0
INTERNATIONAL (CC BY-NC 4.0)

Sugas izplatīšanās veidi:

Suga tīši un netīši tikusi introducēta kā rekreācijas zvejas un akvakultūras objekts. Eiropas Savienībā līdz šim nav introducēta. Tās nejaušas introdukcijas iespējamība rada būtiskus draudus nākotnē.

Izplatība Latvijā:

Suga ne Latvijā, ne Eiropā nav sastopama. Introdukcija iespējama tikai cilvēka darbības rezultātā.

Amerikas asaris

Morone americana (Gmelin, 1789)

Jūras asaru dzimta Moronidae

Sugas apraksts:

Augsts, no sāniem saplacināts ķermenis, visaugstākā vieta tieši pirms muguras spurām. Ir divas muguras spuras, priekšējā ir līdz 10 dzeloņainiem stariem, aizmugurējā – viens dzelksnis un 10–13 stari; izņemot šo dzelksni, anālajai spurai arī ir viens dzelksnis un 8–10 stari. Ķermeņa krāsa ir mainīga no pelēcīgi zaļas līdz gandrīz melnai muguras daļā, olīvzaļiem vai sudrabaini zaļiem sāniem un sudrabaini baltam vēderam. Uz ķermeņa nav svītru. Parasti 13–18 cm garš, ar svaru 250–650 g (1., 2. attēls).

Līdzīgas sugas:

Var tikt sajaukts ar *Morone chrysops*, kas nav sastopama Latvijā. Atšķirībā no *M. americana* uz tā ķermeņa ir 8–10 horizontālas svītras.

Dzīvotne:

Suga var uzturēties piekrastes ūdeņos, iesājūdeņos, vidējās un lielās upēs, kur dod priekšroku lēniem posmiem. Sastopama arī dīķos un ezeros, kas nav savienoti ar jūru.

Izplatība:

Dabiskais areāls – Atlantijas okeānā ietekošās upes no Sv. Labreņa upes līdz Ontārio ezera baseinam Kvebekā un Dienvidkarolīnai ASV. Iespējams, ka populācija Ontārio ezera baseinā izveidojās pēc Ēri kanāla izbūves. Turpina izplatīties ārpus šīm teritorijām Ziemeļamerikā (ASV un Kanādā).

2. attēls. Amerikas asaris (*Monroe americana*), redzama sugai raksturīgā pazīme – spuru dzelksni.

[HTTPS://WWW.INATURALIST.ORG/TAXA/84432-MORONE-AMERICANA](https://www.inaturalist.org/taxa/84432-MORONE-AMERICANA)
ATTRIBUTION-NONCOMMERCIAL 4.0 INTERNATIONAL (CC BY-NC 4.0)

3. attēls. Amerikas asara (*Morone americana*) izplatība.

1. attēls. Amerikas asaris (*Morone americana*).

[HTTPS://WWW.INATURALIST.ORG/OBSERVATIONS/142539886](https://www.inaturalist.org/observations/142539886)
ATTRIBUTION-NONCOMMERCIAL-NODERIVATIVES 4.0
INTERNATIONAL (CC BY-NC-ND 4.0)

Sugas izplatīšanās veidi:

Suga izplatīta sankcionēti un nesankcionēti rekreācijas zvejai, arī nejauši no akvakultūras uzņēmumiem, bet sevišķi plaši, dabiski pārvietojoties pa upes un ezerus savienojošiem kanāliem.

Izplatība Latvijā:

Latvijā nav sastopama.

Sugas izplatīšanās veidi iekšzemē:

Suga nav tikusi sekmīgi introducēta ārpus ASV. Līdzīnējā pieredze liecina, ka sugas izplatīšanās notikusi gan introdukcijas rezultātā, gan izplatoties upju un tās savienošo kanālu tīklā.

Rotans *Percottus glenii* Dybowski, 1877

Saldūdens eleotrisu dzimta Odontobutidae

Sugas apraksts:

Ķermeņa priekšējā daļa šķērsgriezumā ieapaļa, aizmugurējā no sāniem saplacināta. Galva no augšas saplacināta. Liela mute ar zobiem, vērsta uz augšu, augšžoklis pārsniedz apakšžokli. Ir divas muguras spuras. Astes spura ir noapaļota. Krūšu spuras gals ir zem otrās muguras spuras sākuma.

Tā krāsojums ir samērā tumšs un atkarībā no ūdenstilpes rakstura un substrāta krāsas mainās no zaļganas olīvkrāsas līdz brūni pelēkai vai tumši zaļai. Uz muguras un sāniem ir tumši, neregulāri plankumi. Uz muguras spurām 3–4 tumšas svītras, anālā spura un astes spura ar tumšiem punktiem. Parasti 10–20 cm garš, var sasniegt 25 cm ar svaru 350 g (1., 2. attēls).

Līdzīgas sugas:

Latvijas ihtiofaunā nav līdzīgu sugu.

Dzīvotne:

Limnofīlā suga – dod priekšroku stāvošiem vai lēni tekošiem ūdeņiem ar bagātīgu veģetāciju un dūņainu gultnes substrātu. Apdzīvo gan dabiskas, gan mākslīgas ūdenstilpes. Pacieš zemu skābekļa saturu, bieži sastopams periodiski izžūstošās, seklās ūdenstilpēs.

Izplatība:

Dabiskais areāls – Ķīnas ziemeļaustrumi, Ziemeļkoreja un Krievijas Federācijas Austrumāzijas daļā, Amūras upes un Japānas jūras upju baseini. Suga sastopama Āzijā (Ķīna, Krievija, Kazahstāna, Mongolija, Ziemeļkoreja) un Eiropā (Baltkrievija, Bulgārija, Horvātija, Vācija,

2. attēls. Rotans (*Percottus glenii*).

[HTTPS://WWW.INATURALIST.ORG/OBSERVATIONS/8686114](https://www.inaturalist.org/observations/8686114)
ATTRIBUTION-NONCOMMERCIAL 4.0 INTERNATIONAL (CC BY-NC 4.0)

3. attēls.
Rotana
*Percottus
glenii*
izplatība.

1. attēls. Rotans (*Percottus glenii*).

[HTTPS://WWW.INATURALIST.ORG/OBSERVATIONS/111758604](https://www.inaturalist.org/observations/111758604)
LICENSING: ATTRIBUTION-NONCOMMERCIAL 4.0
INTERNATIONAL (CC BY-NC 4.0)

Igaunija, Ungārija, Latvija, Lietuva, Moldova, Polija, Rumānija, Krievija, Serbija, Slovēnija, Somija Ukraina), apgabalā 44–63°N; 17–121°E (3. attēls).

Sugas izplatīšanās veidi:

Vēsturiski izplatīta apzināti, Eiropā nokļuvusi 20. gs. sākumā, ievadot sugu Krievijas Eiropas daļā. Sekundāri izplatījusies galvenokārt pārvadājot karpu dzimtas zivis audzēšanai akvakultūras uzņēmumos. Nesankcionēti izplatīta kā makšķerēšanas mērksuga, kā arī turēta akvārijos. Dabiskos ūdeņos nejauši vai apzināti izlaista suga.

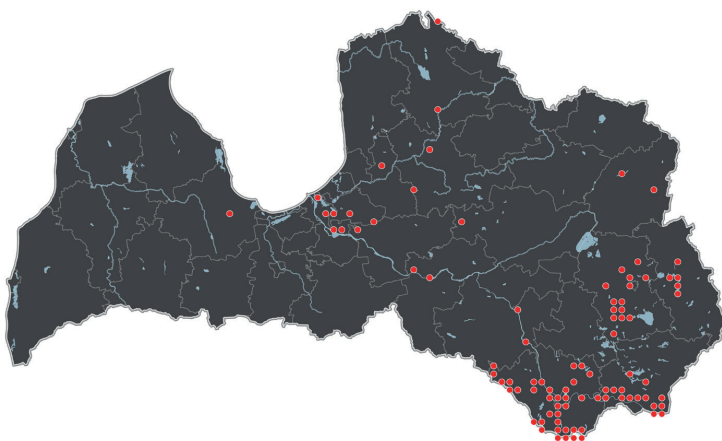
Izplatība Latvijā:

Suga Latvijā konstatēta 1974. gadā Daugavpilī. Suga retāk sastopama Latvijas rietumdaļā. Potenciāli tā sastopama visā Latvijas teritorijā (4. attēls).

Sugas izplatīšanās veidi iekšzemē:

Tiek pārvietota gan apzināti, gan nejauši. Izplatās upju tīklā.

4. attēls.
Rotana
*Percottus
glenii*
izplatība
Latvijā.

Amūras čebačeks *Pseudorasbora parva* (Temminck & Schlegel, 1846)

Grunduļu dzimta Gobionidae

Sugas apraksts:

Ķermenis iegarens, tievs, nedaudz saspiests, vēders noapaļots; muguras profils nedaudz izliekts, astes stumbrs tievs. Sānu līnija pilnīga, tajā ir mazāk zvīņu nekā citu karpu dzimtas zivju vairumam. Mute vērsta uz augšu, apakšžoklis garāks par augšžokli. Muguras spura un anālā spura noapaļotas ar tumšiem punktiem. Astes spura dziļi izgriezta. Mugura pelēka, sāni un vēders sudrabaini balti. Mātītēm un mazuliem uz sāniem tumša gareniska svītra. Garums līdz 110 mm (1., 2. attēls).

Līdzīgas sugas:

Amūras čebačeka mazuli grūti atšķirami no baltā amūra *Ctenopharyngodon idella* mazuliem, suga Latvijā tiek audzēta un nesankcionēti izplatīta.

Dzīvotne:

Amūras čebačeks sastopams dažādos saldūdens biotopos, priekšroku dodot aizaugušām, nelielām tērcītēm, kanāliem, dīķiem un nelieliem ezeriem, lēni tekošām upēm un to attekām.

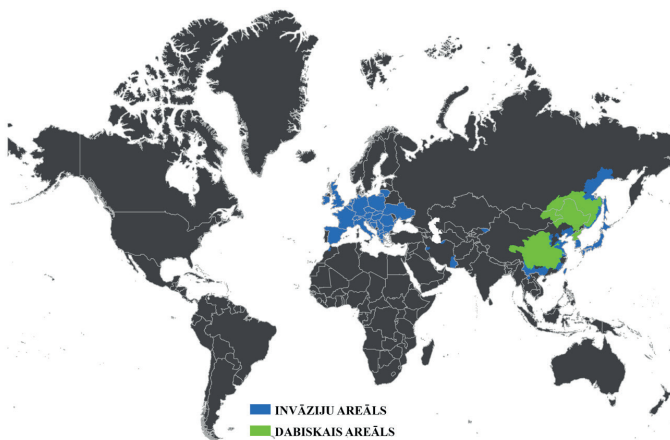
Izplatība:

Dabiskais areāls – Āzija (Amūras, Jandzi un Huanhe upju baseinos), Japāna, Korejas pussala un Taivāna. Pašlaik suga sastopama Āzijā (Afganistānā, Armēnijā, Ķīnā, Irānā, Japānā, Kazahstānā, Laosā, Dienvidkorejā, Taivānā, Turcijā, Uzbekistānā) un Eiropā (Albānijā, Austrijā, Beļģijā, Bulgārijā, Horvātijā, Čehijā, Dānijā, Francijā, Vācijā, Grieķijā, Ungārijā, Itālijā, Lietuvā, Moldovā, Nīderlandē, Polijā,

2. attēls. Amūras čebačeks (*Pseudorasbora parva*), sugai tipiskās pazīmes: staru skaits muguras spurā – 7, anālajā spurā – 6, viduslīnijā 35–38 zvīņas.

[HTTPS://WWW.INATURALIST.ORG/OBSERVATIONS/100008587](https://www.inaturalist.org/observations/100008587)
ATTRIBUTION-NONCOMMERCIAL 4.0 INTERNATIONAL (CC BY-NC 4.0)

3. attēls. Amūras čebačeka (*Pseudorasbora parva*) izplatība.

1. attēls. Amūras čebačeks
(*Pseudorasbora parva*).

[HTTPS://WWW.INATURALIST.ORG/OBSERVATIONS/152870616](https://www.inaturalist.org/observations/152870616)
LICENSING: ATTRIBUTION-NONCOMMERCIAL 4.0
INTERNATIONAL (CC BY-NC 4.0)

Rumānijā, Krievijā, Serbijā, Slovākijā, Slovēnijā, Spānijā, Zviedrijā, Šveicē, Ukrainā, Lielbritānijā) (3. attēls).

Sugas izplatīšanās veidi:

Introducēta zivjaudzētavās, ievadot to kopā ar karpu dzimtas zivīm. Iespējamie izplatīšanās ceļi ir sugas izlaišana no akvārijiem, kā arī tās izmantošana par dzīvo ēsmu makšķerēšanā. Kad suga ir ieviesusies, tā izplatās upju tīklā vai tīši un netīši var tikt pārnesta starp ūdens-tilpēm.

Izplatība Latvijā:

Latvijā suga līdz šim nav konstatēta. Tā ir ievesta un sastopama Lietuvas upju baseinos, kas ir savienoti ar upēm Latvijas teritorijā.

Sugas izplatīšanās veidi iekšzemē:

Latvijā var ieviesties no kaimiņvalsts Lietuvas, migrējot upju tīklā. Var tikt ievesta, transportējot dzīvas zivis, un sekundāri izplatīties. Var tikt izplatīti rekreācijas zvejā iegūti *P. parva* īpatņi.

Austrumu dūņgrundulis

Umbra pygmaea (DeKay, 1842)

Dūņgrunduļu dzimta Umbridae

Sugas apraksts:

Pie galvas cilindrisks, uz astes pusi no sāniem nedaudz saspīests ķermenis. Plata un īsa galva, žokļi īsi, apakšžoklis garāks par augšžokli. Visas spuras ir noapaļotas, muguras spura novietota tālu ķermeņa aizmugurē tūlīt aiz vēdera spurām. Nav sānu līnijas. Ķermeņa krāsa no brūnas līdz dzeltenzaļai ar 10–14 tumšām svītrām. Pie astes pamatnes redzams izteikti tumšs plankums (1., 2. attēls).

Līdzīgas sugas:

U. pygmaea izskatās ļoti līdzīga citām ģints sugām *U. limi* (sastopama Ziemeļamerikā) un *U. krameri* (sastopama Eiropā). Latvijas ihtiofaunā šīs ģints sugas nav sastopamas.

Dzīvotne:

U. pygmaea tipisks biotops ir lēni tekoši vai stāvoši ūdeņi ar blīvu veģetāciju – palieņu un purvu ūdeņi, dīķi, apūdeņošanas kanāli. Pielāgojusies dzīvei ūdeņos ar zemu pH un skābekļa saturu, kur *U. pygmaea* ir maza citu sugu konkurence.

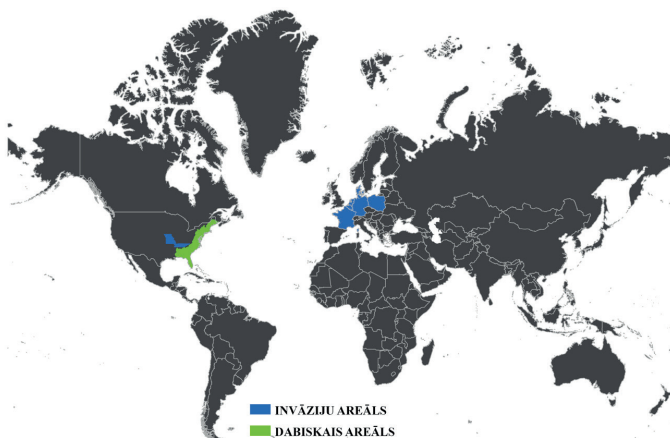
Izplatība:

Dabiskais areāls – ASV Atlantijas okeāna upju baseini no Ņujorkas līdz Sentdžonsas upes sateces baseinam Floridā un uz rietumiem līdz Džordžijai. Pašlaik suga sastopama Ziemeļamerikā un Eiropā (Beļģijā, Dānijā, Francijā, Vācijā, Nīderlandē, Polijā) (3. attēls).

2. attēls. Austrumu dūņgrundulis (*Umbra pygmaea*), redzamas sugai raksturīgās pazīmes: noapaļotas spuras, plankums pie astes spuras pamatnes, apakšžoklis garāks par augšžokli.

[HTTPS://WWW.INATURALIST.ORG/PHOTOS/106177105?SIZE=ORIGINAL](https://www.inaturalist.org/photos/106177105?size=original)
LICENSING: ATTRIBUTION-NONCOMMERCIAL 4.0 INTERNATIONAL (CC BY-NC 4.0)

3. attēls. Austrumu dūņgrunduļa *Umbra pygmaea* izplatība.

1. attēls. Austrumu dūņgrundulis (*Umbra pygmaea*).

[HTTPS://WWW.INATURALIST.ORG/OBSERVATIONS/153201871](https://www.inaturalist.org/observations/153201871)
LICENSING: ATTRIBUTION-NONCOMMERCIAL 4.0
INTERNATIONAL (CC BY-NC 4.0)

Sugas izplatīšanās veidi:

Ieviesta Eiropā 19. gs. beigās turēšanai un audzēšanai zivjaudzētavās, vēlāk arī kā dekoratīvā suga. Sekundāri izplatījusies no audzētavām, pārvadāta un izplatīta, izmantojot kā ēsmas zivi rekreācijas zvejā.

Izplatība Latvijā:

Latvijā un kaimiņvalstīs suga nav sastopama.

Sugas izplatīšanās veidi iekšzemē:

Izplatība svešzemju areālā noris lēni, galvenokārt ar cilvēka starpniecību.